

WALTRAUD MEIER SINGS WAGNER

Tannhauser *Dich teure Halle Die Walkure Der Männer Sippe*
Der Fliegende Hollander *Senta's Ballade Götterdämmerung Waltrautenerzählung*
Lohengrin *Einsam in trüben Tagen Parsifal Grausamer! Fühlst du im Herzen*
Tristan und Isolde *Wie lachend sie mir Lieder singen Götterdämmerung Starke Scheite schichtet mir dort*

Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks o.l.v. Lorin Maazel
RCA Victor Red Sea 09026 68766 2

ONGELIJKE KRACHTTOER

"Van fluweel kan je geen zijde maken", liet Hans Knappertsbusch zich ooit ontvallen en dan bedoelde hij dat een mezzo of een alt nooit een goede sopraan kon worden. Toch zijn heel wat mezzo-sopranen naar het hoogdramatische vak kunnen doorstoten; sirenen van het podium als Astrid Varnay en Martha Mödl.

Christa Ludwig, die Waltraud Meier af en toe citeert als voorbeeld, is het typevoorbeeld van een mezzo die zich bewust van het hoogdramatische vak heeft afgehouden: zij heeft er een lange carrière aan overgehouden. Met Isolde in Bayreuth heeft Meier de overstap naar het hoogdramatische reeds enkele jaren achter de rug en te oordelen aan deze opname - een staalkaartje van dramatische en hoogdramatische rollen die zij niet allemaal op het toneel zingt - kan men zich afvragen of zij hier echt wel goed aan doet. De stem gaat af en toe uit focus en topnoten worden soms met moeite gehaald. Het zou een groot verlies zijn voor het operatoneel mocht zij de stembanden verbranden aan een verschroeiende partij als Isolde. Heeft Maria Callas destijds niet een gelijkaardige keuze gemaakt?

Waltraud Meier is immers nog altijd de sirene van het podium van vandaag, althans in het Wagnervak. En heeft zij niet het in alle regionen soevereine stemorgaan van een Kirsten Flagstad, van haar suggestieve présence op het toneel kon Flagstad, tussen twee breiwerkjes in, alleen maar dromen. Waltraud Meier is dan ook een zangerspersoonlijkheid die de plaat niet volledig tot zijn recht laat komen. Overigens lijkt het haar buiten het Wagnervak niet zo goed te lukken: "een Duitse kelnerin in een Spaanse bodega", schreef een New Yorks criticus onlangs naar aanleiding van haar debuut als Carmen in de MET, waarna zij prompt van de affiche verdween.

De hoogdramatische rollen moeten mijns inziens geboetseerd worden met een zin voor het grandioze die eigenlijk enkel door een volumineus stemorgaan kan worden bereikt. Een partij als Isolde kan alleen beheerst worden door een orgaan waarbij "de koepel van de hoogte gedragen wordt door krachtige zuilen", zoals een criticus het ooit uitdrukte.

Zulk stemmateriaal heeft Meier jammergenoeg niet in huis en zo is haar Isolde er één met een eerder slanke stemvoering, met een niet altijd even aangenaam klinkend vibrato maar geloofwaardig door het jeugdige timbre en als karakterstudie absoluut van deze tijd. Wat

zij mist aan vocale mogelijkheden probeert zij goed te maken door muzikaliteit en dat lukt haar bijzonder aardig in de rollen die zij reeds op het toneel heeft gezongen (Kundry, Waltraute, Isolde) en gedeeltelijk ook in Brünnhilde. Voor een intelligente zangeres als Meier die over elk woord nadenkt hoeft dat niet echt te verwonderen.

Elisabeth, Senta en Elsa krijgt ze nooit echt van de grond. Ergens mist ze voeling met deze personages en slaagt ze er niet in de eigen persoonlijkheid in haar interpretatie te laten binnensijpelen. In haar Waltraute daarentegen - overigens een echte mezzo-partij - krijgt haar stem opnieuw de vertrouwde kleur en deze vreemde onaardse aantrekkingskracht waarmee zij deze passage uit *Götterdämmerung* weer tot een narratief hoogstandje maakt. Vooral vertrouwd is zij met Kundry sinds zij met deze rol als 27-jarige meteen sensatie veroorzaakte in Bayreuth. Haar "endlos durch das Dasein quält" krijgt hier een oudtestamentische waardigheid. De vertwijfeling en hysterie van dit "furchtbar schönes Weib" krijgt een dramatische gestalte waarmee zij al haar rivalen vandaag nog steeds het nakijken geeft. Alleen Christa Ludwig heeft het vocaal nog indrukwekkender op de plaat gezet. De aansluitende finale van de 2de akte met de "Irre"-roep ontbreekt en dat is telkens weer een afknapper. De vertelscène uit *Tristan und Isolde* kent een zelden overtroffen flamboyante finale in de vervloekingsscène: Meier in topvorm of wonder der techniek? Brünnhildes slotscène wordt dramatisch bijzonder mooi opgebouwd maar in het laatste deel worden haar vocale middelen toch wel ontoereikend. Haar Brünnhilde zal wel nooit het podium halen. De balans tussen orkest en solist is voorbeeldig. Maazel klaart de klus uitstekend, drukt de solist nooit weg en is toch steeds zeer present. Al bij al een opmerkelijke maar ongelijke krachttoer.

Jos Hermans